

Baltijos šalių kapitalizmas ir augimo politinė ekonomija

Doc. dr. Vytautas Kuokštis

Baltijos šalys dažnai pristatomos kaip sėkmingos transformacijos pavyzdžiai, tačiau jų ekonominės plėtros modeliai pasižymi unikaliais bruožais, kuriuos ne visada gerai paaiškina standartinės „kapitalizmo įvairovės“ (angl. Varieties of Capitalism) teorijos. Po 2008–2009 m. krizės ir vėlesnių sukrėtimų, tokių kaip pandemija, išryškėjo šių šalių institucinis lankstumas bei gebėjimas prisitaikyti prie išorės šokų išlaikant narystę euro zonoje. Tyrimo tikslas – analizuoti Baltijos šalių ekonominės sėkmės politines ir institucines prielaidas. Kodėl šioms šalims, ir ypač Lietuvai, pavyko sėkmingai įgyvendinti vidaus devalvaciją ir kitas skausmingas reformas? Kaip darbo rinkos institucijos sąveikauja su valiutų režimais ir veikia ekonomikos augimą? Taip pat svarbu suprasti, kaip Baltijos valstybės siekia išvengti vidutinių pajamų spąstų, derindamos pramoninę politiką, skaitmenizaciją, darbo rinkos lankstumą ir eksporto konkurencingumą.

Papildomi galimi klausimai: Kokia yra politinių institucijų ir visuomenės pasitikėjimo reikšmė fiskalinei disciplinai bei mokesčių surinkimui? Kaip profesinių sąjungų ir darbdavių susitarimai (ar jų nebuvimas) veikia valstybių ekonominį stabilumą euro zonoje?

Baltic Capitalism and the Political Economy of Growth

Doc. dr. Vytautas Kuokštis

Baltic states are often presented as examples of successful transformation, but their economic development models have unique features that are not always well explained by standard theories of "varieties of capitalism." After the 2008–2009 crisis and subsequent shocks, such as the pandemic, the institutional flexibility and ability of these countries to adapt to external shocks while maintaining their membership in the eurozone became apparent. The aim of the study is to analyse the political and institutional prerequisites for the economic success of the Baltic countries. Why have these countries, and Lithuania in particular, succeeded in implementing internal devaluation and other painful reforms? How do labour market institutions interact with currency regimes and affect economic growth? It is also important to understand how the Baltic states are seeking to avoid the middle-income trap by combining industrial policy, digitalization, labour market flexibility, and export competitiveness.

Additional questions: What is the importance of political institutions and public trust for fiscal discipline and tax collection? How do agreements (or lack thereof) between trade unions and employers affect the economic stability of countries in the euro area?